

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, dn. 8 lipca 2004 r.

36525

RPO-476119-III/04/JJ

Pan
Krzysztof Pater
Minister Polityki Społecznej
WARSZAWA

Szanowny Panie Ministrze,

Uprzejmie informuję Pana Ministra, że wśród skarg na rozwiązania, wprowadzone przepisami ustawy z dnia 28 listopada 2003 r., o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. Nr 228, poz.2255 ze zm.), pojawiły się nowe problemy, które dotychczas nie były przedmiotem mojej sygnalizacji z dnia 7 kwietnia 2004 r. (RPO-470377/04).

Jednym ze szczególnie mocno akcentowanych problemów jest ograniczenie prawa do zasiłku rodzinnego na pełnosprawne dzieci powyżej 18 roku życia uczące się w szkole wyższej.

Zgodnie z art. 6 ustawy zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko:

- 1) 18 roku życia lub
- 2) nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia, albo
- 3) 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Jednocześnie w art. 3 pkt 18 ustawy zdefiniowano pojęcie szkoły. Pojęcie to oznacza szkołę podstawową, gimnazjum, szkołę ponadpodstawową i ponadgimnazjalną, a także specjalny ośrodek szkolno-wychowawczy, specjalny ośrodek wychowawczy dla dzieci i młodzieży wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki, metod pracy i wychowania oraz ośrodek umożliwiający dzieciom i młodzieży upośledzonym umysłowo w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki.

W świetle tej regulacji pełnosprawne dzieci pomiędzy 19 a 21 rokiem życia, uczące się w szkole wyższej, pozbawione zostały prawa do zasiłków rodzinnych, natomiast uczące się w szkole spełniającej kryteria określone w art. 3 pkt 18 ustawy zachowują prawo do takiego świadczenia. Brak prawa do zasiłku rodzinnego w świetle przepisów ustawy przekłada się automatycznie na brak prawa do dodatków do zasiłku rodzinnego, w tym również dodatku z tytułu samotnego wychowywania dziecka, który zastąpił świadczenia finansowane z funduszu alimentacyjnego.

Na skutek takiej regulacji osoby pobierające dotychczas świadczenia z funduszu alimentacyjnego, niezależnego od zasiłku rodzinnego określonego w ustawie z dnia 1 grudnia 1994 r. o zasiłkach rodzinnych, pielęgnacyjnych i wychowawczych (Dz.U. z 1998 r. Nr 102, poz. 651 ze zm.), znalazły się w sytuacji braku środków do życia.

Ze skarg kierowanych do mnie wynika, że wiele osób z tego grona stoi przed koniecznością podjęcia bardzo trudnej decyzji o przerwaniu nauki. W przyszłości takie osoby, jako nie posiadające wysokich kwalifikacji, mogą znaleźć się na rynku pracy w szczególnie trudnej sytuacji. Wówczas jako osoby bezrobotne wymagać będą wsparcia innymi świadczeniami finansowanymi z budżetu państwa.

Biorąc powyższe pod uwagę oraz działając na podstawie art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2001 r. Nr 14, poz. 147) uprzejmie proszę Pana Ministra o przedstawienie stanowiska w sprawie możliwości rozwiązania przedstawionego problemu w ramach prac nad zmianą ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Z wyrazami szacunku

/-/